

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

М.С. Лисенко, В.В. Жигло

**ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“Культурологія”**

**(для студентів 2 курсу денної та заочної форми навчання за напрямом
підготовки – 6.030601 “Менеджмент”)**

Програма та робоча програма навчальної дисципліни “Культурологія” (для студентів 2 курсу денної та заочної форми навчання за напрямом підготовки – 6.030601 “Менеджмент”)/Укл.: М.С. Лисенко, В.В. Жигло – Харків: ХНАМГ, 2009. – 15 с.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: к.філос.н., доц. І.М. Рассоха

Затверджено на засіданні кафедри історії і культурології. Протокол №1 від 28.08.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1 Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи (за робочими навчальними планами денної і заочної форми навчання)	9
2.2. Зміст дисципліни	9
2.3. Індивідуальні завдання.....	10
2.4. Самостійна навчальна робота студента.....	13
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	13
2.6. Інформаційно-методичне забезпечення.....	14

ВСТУП

Культурології є важливим елементом гуманітарної підготовки студентів вищих навчальних закладів. Програма нормативної дисципліни „Культурологія” складена відповідно до її місця і значення за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів.

Викладання курсу культурології має на меті сформувати у студентів систему знань про закономірності культурного процесу, про культуру як унікальний феномен людства, надати уявлення про типологічні структури культури, особливості культурних епох та стилів, навчити культурологічному аналізу процесів та явищ.

Завданнями курсу є оволодіння основними термінами та поняттями культурології на рівні їх відтворення, тлумачення та використання у повсякденному житті, набуття навичок та вмінь застосування знань з культурології для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур.

Предметом дисципліни є етапи та закономірності розвитку світової культурологічної думки.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі
ОПП ГСВО МОНУ ХНАМГ напряму підготовки бакалавра
«Менеджмент», 2002 р.

ОКХ ГСВО МОНУ ХНАМГ напряму підготовки бакалавра
«Менеджмент», 2002 р.

СВО ХНАМГ навчальний план підготовки бакалавра 0502
«Менеджмент», 2007 р.

Програма ухвалена кафедрою історії і культурології (Протокол №1 від 28 серпня 2009 р.)

та Вченою радою факультету електричного транспорту (Протокол №1 від «31» серпня 2009р.)

Програма погоджена з випусковими кафедрами менеджменту і маркетингу у міському господарстві, управління проектами у міському господарстві і будівництві, туризму і готельного господарства, транспортних систем і логістики.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: формування знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки, роль у формуванні особистості та розвитку суспільства.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні: культура як система потенційних та актуальних цінностей, їх зміст та функціонально-рольове призначення у системі суспільних відносин.

1.1.3. Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Історія України	Соціологія Політологія Етика та естетика

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Культурологія (3/108 год.)

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1. Культура як соціальне явище

1. Діяльнісний підхід у культурології
2. Культура та природа.
3. Культура та цивілізація.
4. Періодизація культури.

ЗМ 1.2 Еволюція культури

1. Компаративний аналіз культур.
2. Історичні етапи розвитку української культури.
3. Загальні риси сучасної культури.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Вміння:		
за певними методиками проводити спостереження за діяльністю людини;	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
використовуючи ознаки синхронічних та діахронічних зв'язків в природному та соціально-культурному просторах, класифікувати результати спостережень за діяльністю, з урахуванням правил поведінки проводити нормування, аналіз та систематизацію результатів спостереження за діяльністю	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
на основі аналізу результатів спостережень за діяльністю за допомогою критеріїв нормування та систематизації визначати культурний контекст	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
з урахуванням визначеного місця окремих соціокультурних елементів у культурному контексті інтегрувати власну діяльність у культурне середовище	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
відтворювати, тлумачити та використовувати у повсякденному житті основні терміни та поняття культурології, застосовувати знання з культурології для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
Знання:		
Умови формування особи, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури, розуміти роль насильства і ненасильства в історії та людській поведінці, моральних зобов'язань людини по відношенню до інших, а також до себе	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
Феномен культури, її роль в людській життєдіяльності, мати уявлення про способи надбання, зберігання та передачі соціального досвіду, базисних цінностей культури	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
Форми і типи культур, основні культурно-історичні центри та регіони світу, закономірності їх функціонування та розвитку, знати історію культури України, її місце у системі світової культури та цивілізації	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Чорний І. В. Культурологія. – К., 2004.
2. Кормич Л. І., Багацький В. В. Культурологія. – Х., 2004.
3. Радугин А.А. Культурология. – М., 2002.
4. Гуревич П.С. Культурология. – М., 2003.

1.5.Анотація програми навчальної дисципліни

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Мета: формування знань про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та історико-типологічні ознаки, роль у формуванні особистості та розвитку суспільства. **Предмет вивчення:** культура як система потенційних та актуальних цінностей, їх зміст та функціонально-рольове призначення у системі суспільних відносин. **Змістові модулі:** культура як соціальне явище, еволюція культури.

CULTUROLOGY

Purpose: forming of the system of knowledge about conformities to the law of cultural process, culture as the phenomenon of humanity specific and unique. The value of course consists foremost in that he forms the scientific world view of students, level of future specialist general, professional and cultural. **Article** of study in discipline: culture as the integral public phenomenon and conformities to the law of its development. **Semantic modules:** culture as a social phenomenon, evolution of the culture.

КУЛЬТУРОЛОГИЯ

Цель: формирование знаний о сущности культуры как формы человеческой деятельности, ее разновидности и историко-типологические признаки, роль в формировании личности и развитии общества. **Предмет изучения:** культура как система потенциальных и актуальных ценностей, их содержание и функционально-ролевое назначение в системе общественных отношений. **Смысловые модули:** культура как социальное явление, эволюция культуры.

2.РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
6.030.601 Менеджмент	3/108	3	36	18	18	-	72	-	-	-		3
6.030.601 Логістика	3/108	3	36	18	18	-	72	-	-	-		3

(за робочими навчальними планами заочної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
6.030.601 Менеджмент організацій міського господарства	1,5/54	3	8	8	-	-	46	-	-	-		3
6.030.601 Менеджмент організацій готельного, курортного і туристичного сервісу	1,5/54	3	8	8	-	-	46	-	-	-		3

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Культурологія (3/108 год.)

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1. Культура як соціальне явище

1. Діяльнісний підхід у культурології
2. Культура та природа.
3. Культура та цивілізація.
4. Періодизація культури.

ЗМ 1.2 Еволюція культури

1. Компаративний аналіз культур.
2. Історичні етапи розвитку української культури.
3. Загальні риси сучасної культури.

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	3/108	18	18	-	72
З.М.1.1	1,5/54	9	9	-	36
З.М.1.2	1,5/54	9	9	-	36

Модуль 1. Культурологія.

З.М.1.1 Тема 1. Діяльнісний підхід у культурології.

Культура як соціальне явище. Поняття культура та його типи. Етнічна і світова культура. Культурологія як наука. Сучасні культурологічні теорії.

Тема 2. Культура та природа.

Передумови та загальні фактори виникнення культури. Первісна культура.

Загальні риси цивілізацій Давнього Сходу. Культура Давнього Єгипту.

Культура Давньої Месопотамії. Культура Давнього Ірану. Культура Давнього Китаю. Культура Давньої Індії.

Тема 3. Культура та цивілізація.

Співвідношення понять культура і цивілізація. Лінійна теорія розвитку цивілізації. Локально-цивілізаційний підхід. Географічна теорія розвитку цивілізації.

Тема 4. Періодизація культури.

Історична типологія культури. Культура Давньої Греції. Культура Давнього Риму. Елліністична культура. Аполонійська та Діонісійська основа європейської культури.

З.М.1.2. Тема 5. Компаративний аналіз культур.

Візантійська культура. Середньовічна мусульманська(арабська) культура.

Католицька середньовічна культура Західної Європи. Вплив Реформації на розвиток культури в Європі. Італійське Відродження. «Північне Відродження».

Культура Європи Нового часу.

Тема 6. Генотипологія культур Заходу та Сходу.

Історичні етапи розвитку української культури. Загальна характеристика розвитку української культури. Культура Київської Русі. Культура України героїчного періоду. Відродження української культури. Сучасна українська культура.

Тема 7. Культурний простір та зв'язки.

Загальні риси сучасної культури. Ідея «прогресу». Сучасна матеріальна і духовна культура. Мистецтво(модернізм). Масова та елітарна культура.

Лекційний курс (денне та заочне навчання)

Зміст	Кількість годин	
	денне	заочне
<i>ЗМ 1.1. Культура як соціальне явище</i>	9	4
1. Діяльнісний підхід у культурології	2	2
2. Культура та природа	2	-
3. Культура і цивілізація	2	2
4. Періодизація культури	3	-
<i>ЗМ 1.2. Еволюція культури</i>	9	4
1. Компаративний аналіз культур	3	2
2. Історичні етапи розвитку української культури	3	-
3. Загальні риси сучасної культури	3	2
ВСЬОГО	18	8

Практичні (семінарські) заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин
	денне
<i>ЗМ 1.1. Культура як соціальне явище</i>	9
1. Діяльнісний підхід у культурології	2
2. Культура та природа	2
3. Культура і цивілізація	2
4. Періодизація культури	3
<i>ЗМ 1.2. Еволюція культури</i>	9
1. Компаративний аналіз культур	3
2. Історичні етапи розвитку української культури	3
3. Загальні риси сучасної культури	3
ВСЬОГО	18

Лабораторні роботи (денне навчання) не передбачені навчальним планом.

2.3. Індивідуальні завдання:

Варіант № 1

1. Охарактеризуйте поняття культура, визначте її основні типи
2. Дайте оцінку теорії локальних цивілізацій (М.Я. Данілевський, О.

Шпенглер)

Варіант № 2

1. Дайте характеристику культурології як науки
2. Проаналізуйте співвідношення понять культура і цивілізація

Варіант № 3

1. Дослідити проблему генези культури
2. Розкрийте сутність лінійної теорії (французькі просвітники, К.Маркс)

Варіант № 4

1. Дайте характеристику культурі первісного ладу
2. Проаналізуйте сучасне положення світової культури

Варіант № 5

1. Визначте загальні риси культур Давнього Сходу
2. Розгляньте питання розвитку сучасних видів мистецтва

Варіант № 6

1. Розкрийте сутність географічного підходу до цивілізації (Ш. Монтеск'є, Л.І. Мечніков)
2. Дослідіть феномен масової та елітарної культури

Варіант № 7

1. Охарактеризуйте культуру Давнього Єгипту
2. Дайте оцінку культурологічним теоріям др. пол 20 ст. (А. Тойнбі)

Варіант № 8

1. Охарактеризуйте культуру Давньої Месопотамії
2. Дайте оцінку культурологічним теоріям пер. пол 20 ст. (К. Ясперс, П. Сорокін)

Варіант № 9

1. Охарактеризуйте культуру Давнього Ірану
2. З'ясуйте співвідношення понять етнічна та світова культура

Варіант № 10

1. Охарактеризуйте культуру Давнього Китаю
2. Проаналізуйте етапи розвитку української культури

Варіант № 11

1. Охарактеризуйте культуру Давньої Індії
2. Обґрунтуйте типологію культури

Варіант № 12

1. Охарактеризуйте культуру Давньої Греції
2. Дайте аналіз філософським концепціям модернізму

Варіант № 13

1. Охарактеризуйте давньоримську культуру
2. Обґрунтуйте відмінності західного та східного типів культури

Варіант № 14

1. Охарактеризуйте архаїчні слов'янські культури
2. З'ясуйте питання: техніка, культура і природа людини

Варіант № 15

- 1.Охарактеризуйте візантійську культуру
- 2.Дайте оцінку феномену культурної ідентифікації

Варіант № 16

- 1.Охарактеризуйте середньовічну арабську (мусульманську) культуру
- 2.Обґрунтуйте ідею рівноправності культур у сучасному світі

Варіант № 17

- 1.Охарактеризуйте культуру західноєвропейського середньовіччя (католицьку)
- 2.Дослідіть характерні риси розвитку світової матеріальної культури

Варіант № 18

- 1.Охарактеризуйте культуру італійського Відродження
- 2.З'ясуйте феномен глобалізації культури

Варіант № 19

- 1.Охарактеризуйте культуру Північного Відродження
- 2.Дайте оцінку сучасній духовній культурі

Варіант № 20

- 1.Охарактеризуйте культуру Нового часу у Європі (17-19 ст)
- 2.Поясніть причини виникнення кризових явищ у сучасній культурі

Варіант № 21

- 1.Охарактеризуйте головні напрями сучасної культури
- 2.Розкрийте сутність питання: діонісійська та аполонівська основи європейської культури

Варіант № 22

- 1.Охарактеризуйте культуру Київської Русі
- 2.Розкрийте поняття контркультура і субкультура

Варіант № 23

- 1.Охарактеризуйте українську культуру періоду національного Відродження
- 2.Поясніть сутність культури етапу Просвітництва

Варіант № 24

- 1.Охарактеризуйте середньовічну культуру Японії
- 2.Дайте оцінку сучасній молодіжній культурі та її напрямкам

Варіант № 25

- 1.Охарактеризуйте доколумбові цивілізації Америки
- 2.Обґрунтуйте ознаки цивілізації

Варіант № 26

- 1.Охарактеризуйте сучасну українську культуру
- 2.Дайте пояснення ідеї прогресу в культурології

Варіант № 27

- 1.Охарактеризуйте культуру України героїчної доби
- 2.Наведіть приклади різних типологій культури

Варіант № 28

- 1.Визначте вплив християнства на формування культури Європи у період середніх віків
- 2.Дослідіть історію виникнення театру

Варіант № 29

- 1.Дайте оцінку сучасній інформаційній культурі
- 2.Поясніть вплив ісламу на формування мусульманських культур

Варіант №30

- 1.Обґрунтуйте ідею еволюції культури
- 2.Розгляньте питання історії розвитку архітектурних стилів у європейській культурі

2.4. Самостійна навчальна робота студента

Зміст	Кількість годин	
	денне	заочне
<i>ЗМ 1.1. Культура як соціальне явище</i>	36	23
1.Діяльнісний підхід у культурології	9	6
2.Культура та природа	9	6
3.Культура і цивілізація	9	6
4.Періодизація культури	9	5
<i>ЗМ 1.2. Еволюція культури</i>	36	23
1.Компаративний аналіз культур	12	8
2.Історичні етапи розвитку української культури	12	8
3.Загальні риси сучасної культури	12	7
ВСЬОГО	72	46

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)		Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Культурологія		
З.М 1.1	Контрольна робота	30
З.М 1.2	Тести, співбесіда	30
Залік	Підсумковий тест	40
Всього за модулем 1		100%

2.6. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет-адреси	Теми, де застосовується
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Чорний І. В. Культурологія. – К., 2004. 2. Кормич Л. І., Багацький В. В. Культурологія. – Х., 2004. 3. Радугин А. А.. Культурология. – М., 2002. 4. Гуревич П. С. Культурология. – М., 2003.	Основна література використовується протягом вивчення усіх тем (змістових модулів).
2. Додаткові джерела	
1. Межуев В.М. Классическая модель культуры: проблема культуры в философии Нового времени // Культура: теории и проблемы. — М., 1995. 2. Розин В.М. Введение в культурологию. — М., 1997. 3. Розин В.М. Культурология. Учебник для вузов. — М., 1999. 4. Энциклопедический словарь по культурологии / Под общ. ред. АА. Радугина. — М., 1997. 5. Артюнов СА. Народы и культуры: развитие и взаимодействие. — М., 1989. 6. Бичко А.К. та ін. Теорія та історія світової і вітчизняної культури. Курс лекцій. — К., 1992. 7. Бокань В. Культурологія: Навч. посібник. — К., 2000. 8. Історія світової культури: Навч. посібник // Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. — К., 2000. 9. Конрад Н.И. Очерк истории культуры средневековой Японии. — М., 1980. 10. Куликов В.С. Китайцы о себе. — М., 1989. 11. Культура Древнего Египта. — М., 1976. 12. Культура Древней Индии. — М., 1975. 13. Лосев І.В. Історія і теорія світової культури: європейський контекст. Навч. посібник. — К., 1995. 14. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури: Навч. посібник. — Харків, 1999. 15. Померанцев НА. эстетические основы искусства Древнего Египта. — М., 1985. 16. Разумович Н.Н. Политическая и правовая культура. Идеи и институты Древней Греции. — М., 1989. 17. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Підручник І/ Горбач Н.Я., Гелей С.Д. та ін. — Львів, 1992.	Додаткова література використовується протягом вивчення усіх тем (змістових модулів).
3. Методичне забезпечення Навчально-методичні рекомендації до вивчення культурології (для студентів 2 курсу спеціальності 6.030.601 «Менеджмент», 6.030.601 «Логістика» (підготовлено до друку)	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Культурологія» (для студентів 2 курсу денної та заочної форми навчання за напрямом підготовки – 6.030601 “Менеджмент”)

Укладач: Майя Станіславівна Лисенко

План 2009, поз. 1044 Р

Підп. до друку 13.11.2009
Друк на ризографі
Замовл. № 5484

Формат 60х84 1/16
Умовн.- друк.арк. 0,8
Тираж 10 прим.

Папір офісний
Обл.-вид. арк. 1,1

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ
61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12